

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Εγγραφο συνόδου

A6-0067/2009

18.2.2009

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές (2008/2213(INI))

Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας

Εισηγήτρια: Pia Elda Locatelli

Συντάκτρια γνωμοδότησης(*):

Bilyana Ilieva Raeva, Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή - άρθρο 47 του Κανονισμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	11
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	15
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.....	20
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	23

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή - άρθρο 47 του Κανονισμού

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές (2008/2213(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 23ης Μαΐου 2008 με τίτλο "Καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές"¹ και τα συνοδευτικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, κυρίως την εκτίμηση αντικτύπου (SEC(2008)1911) και τη σύνοψή της (SEC(2008)1912),
 - έχοντας υπόψη την απόφαση 2006/973/EK του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με το ειδικό πρόγραμμα "Άνθρωποι" για την εκτέλεση του 7ου προγράμματος πλαισίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (2007-2013))²,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 3ης Δεκεμβρίου 2008³,
 - έχοντας υπόψη τις ανακοινώσεις της Επιτροπής της 20ής Ιουνίου 2001 με τίτλο "Μια στρατηγική κινητικότητας για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας" (COM(2001)0331), και της 18ης Ιουλίου 2003 με τίτλο "Οι ερευνητές στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας: ένα επάγγελμα, πληθώρα σταδιοδρομιών"⁴ και τη σύσταση της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2005 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Χάρτα του Ερευνητή και έναν κώδικα δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών⁵,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας (A6-0067/2009),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερους ερευνητές, μεταξύ άλλων, με δυνατότητες να αναπτύξουν έρευνα αιχμής, καθώς είναι απαραίτητοι για την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητάς της και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Λισαβόνας,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να καλυφθεί η έλλειψη ερευνητών, είναι αναγκαίο να ενθαρρύνεται η επιστροφή ευρωπαίων επιστημόνων που εργάζονται εκτός της Ένωσης και να διευκολύνεται η είσοδος επιστημόνων που προέρχονται από τρίτες χώρες και οι οποίοι επιθυμούν να εργαστούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

¹ EE C 10 της 15.1.2009, σελ. 17.

² EE L 400 της 30.12.2006, σελ. 272.

³ INT/435 - CESE 1908/2008.

⁴ EE C 96 της 21.4.2004, σελ. 9.

⁵ EE L 75 της 22.3.2005, σελ. 67.

- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διευκόλυνση ελκυστικών προοπτικών σταδιοδρομιών για ερευνητές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ύψιστης σημασίας προκειμένου να εξασφαλισθεί η διαθεσιμότητα ανθρώπινων πόρων υψηλής ειδίκευσης και να προσελκυστούν τέτοιοι πόροι από τρίτες χώρες,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο η Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβει μέτρα προς αντιμετώπιση της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην εκπαίδευση και την έρευνα και να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει την απασχόληση, την ασφάλεια και την κινητικότητα των ερευνητών, ούτως ώστε αυτοί να παραμείνουν εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κινητικότητα των ερευνητών είναι ένας από τους κύριους παράγοντες για την εξασφάλιση της πλήρους υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE),
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να μπορέσει η Ευρώπη να εξασφαλίσει την ικανοποιητική ανάπτυξη του ερευνητικού τομέα, πρέπει να εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία των ερευνητών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εναρμονισμένη συνεργασία στο συγκεκριμένο πεδίο μεταξύ κρατών μελών, καθώς και μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, είναι επομένως αποφασιστικής σημασίας,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαθέσιμες πληροφορίες για ευκαιρίες απασχόλησης ερευνητών είναι σε πολλές περιπτώσεις περιορισμένες καθώς πολλοί διαγωνισμοί πραγματοποιούνται εσωτερικά στους κόλπους των ερευνητικών ιδρυμάτων,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ερευνητικό εργατικό δυναμικό στην Ευρώπη γηράσκει και συνεπώς χρειάζονται επείγοντως πρωτοβουλίες για να καταστούν διαθέσιμες και ελκυστικές για τους νέους, και ιδιαίτερα τις γυναίκες, σταδιοδρομίες ερευνητών,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σύστημα επιστημονικής προαγωγής σε πολλά ερευνητικά ιδρύματα είναι ακόμη αυστηρό και βασίζεται στην αρχαιότητα και όχι στα επιτεύγματα των ερευνητών,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολύπλοκες διαδικασίες υποβολής αίτησης και η έλλειψη διοικητικών δεξιοτήτων, σε σχέση με θέματα όπως η συμπλήρωση εντύπων σε ξένη γλώσσα και η καταχώριση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αποθαρρύνουν τους ερευνητές από τη συμμετοχή σε σχέδια κινητικότητας,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σημασία διαμοιρασμού της γνώσης με τη βιομηχανία, την επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία δεν έχει ακόμη αναγνωριστεί από πολλά πανεπιστήμια, πράγμα που οδηγεί σε έλλειψη συνδέσεων με τον επιχειρηματικό κόσμο και εξασθενεί την ανταγωνιστικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γλωσσικές δεξιότητες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κινητικότητα των ερευνητών, ενθαρρύνοντας την κινητικότητα προς χώρες με πιο ευρέως ομιλούμενες γλώσσες, και αφήνοντας συνεπώς σε άλλες χώρες λιγότερες ευκαιρίες να αξιοποιήσουν το έργο των διακινούμενων ερευνητών,
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κινητικότητα είναι στοιχειώδες τμήμα της διδακτορικής

εκπαίδευσης καθώς επιτρέπει ευρύτερες ερευνητικές εμπειρίες και ευκαιρίες ανάπτυξης σταδιοδρομίας,

- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κινητικότητα είναι σημαντική για την παροχή δυνατότητας σε ορισμένα κράτη μέλη να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τους ως προς την εκπαίδευση των νέων ερευνητών τους σε τομείς χωρίς κρίσιμη μάζα διδακτορικών φοιτητών ή επαρκή ερευνητική υποδομή,
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεργασία μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και βιομηχανίας θα πρέπει να βελτιωθεί προκειμένου να εξασφαλισθούν ανταλλαγές γνώσης, βελτιωμένη καινοτομία και πιο αποτελεσματική χρήση της χρηματοδότησης,
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα είναι ένας εξαιρετικός τρόπος να προαχθούν οι σταδιοδρομίες των ερευνητών, καθώς επιτρέπει τον ανταγωνισμό σε διεθνές επίπεδο, την πρόσβαση σε πολυεθνικά ερευνητικά δίκτυα και την αυξημένη χρηματοδότηση για τη βελτίωση των δικών τους ερευνητικών υποδομών,
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στους περισσότερους τομείς της επιστήμης και της μηχανικής και στις διευθυντικές θέσεις,

Ανοικτές διαδικασίες πρόσληψων και δυνατότητα μεταφοράς υποτροφιών

1. χαιρετίζει και υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για μία ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές και θεωρεί ότι οι προτεινόμενες δράσεις θα αποβούν αποτελεσματικές για την κατάργηση των βασικών εμποδίων που παρακωλύουν την υλοποίηση ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE)·
2. τονίζει ότι για να υπάρξει ένα παγκοσμίου κλάσεως ευρωπαϊκό ερευνητικό σύστημα μέσω μιας συνολικής σύμπραξης μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, πρέπει να συνεισφέρουν πλήρως όλοι οι εταίροι σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο·
3. υπογραμμίζει την ανάγκη ανάληψης δεσμεύσεων στο πλαίσιο της προτεινόμενης πρωτοβουλίας, με την έγκριση συγκεκριμένων προτάσεων, και συνέχισης με ταχείς ρυθμούς του προαναφερθέντος ειδικού προγράμματος "Άνθρωποι"·
4. ζητεί βελτιωμένη διαθεσιμότητα και διαφάνεια των πληροφοριών για τις ευκαιρίες πρόσληψης για τους ερευνητές και περισσότερη διαφάνεια στις διαδικασίες πρόσληψης από δημόσιους οργανισμούς· θεωρεί ότι οι πληροφορίες που αφορούν τις διαδικασίες πρόσληψης θα πρέπει να δημοσιεύονται στον ιστότοπο των αντίστοιχων ερευνητικών ιδρυμάτων και στον ιστότοπο EURAXESS·
5. σημειώνει την ανάγκη μελλοντικά να καθορισθεί και να εφαρμοσθεί ένα ενιαίο μοντέλο σταδιοδρομίας της ΕΕ στον τομέα της έρευνας, καθώς και να θεσπισθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα ενημέρωσης σχετικά με τις προσφερόμενες θέσεις εργασίας και με τις συμβάσεις πρακτικής άσκησης στον τομέα της έρευνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θεωρώντας ότι αυτό θα είναι εξαιρετικά σημαντικό για τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς εργασίας για τους ερευνητές·

6. τονίζει επιπλέον, σε ό,τι αφορά την ανάγκη συνεισφοράς εκ μέρους όλων των εταίρων, ότι είναι σημαντικό αφενός μεν τα κράτη μέλη να είναι αποφασισμένα να συμμετάσχουν στη διαδικασία, αφετέρου δε η Επιτροπή να αναλάβει να υποστηρίξει τη διαδικασία και τη δράση μεταξύ όλων των εταίρων, παράγοντας και διανέμοντας συνοδευτικό υλικό και συγκεκριμένη ενημέρωση και καθιστώντας δυνατή την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών·
7. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν πρότυπα για την αμοιβαία αναγνώριση των ερευνητικών προσόντων και, ιδίως, των άτυπων προσόντων·
8. επαναλαμβάνει τη σημασία της Σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση¹ και καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει και να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην κατάρτιση των δικών τους εθνικών πλαισίων προσόντων, ώστε να μπορέσουν να έχουν συνδεθεί με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων έως το 2010·
9. προτρέπει τα κράτη μέλη να ανανεώσουν τις προσπάθειές τους για την εφαρμογή των αρχών που διατυπώνονται στην προαναφερθείσα Ευρωπαϊκή Χάρτα του Ερευνητή και στον κώδικα δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών·
10. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς να παρέχουν τις απαραίτητες υποστηρικτικές υπηρεσίες στους ερευνητές με την απλοποίηση των διαδικασιών υποβολής αίτησης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ερευνητών σε χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων μέσω ατομικών υποτροφιών οι οποίες προάγουν την ελευθερία των ερευνητών στην αναζήτηση ερευνητικών θεμάτων της επιλογής τους· καλεί, εν προκειμένω, τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να εξασφαλίσουν ενιαία έντυπα αιτήσεων κινητικότητας ερευνητών·
11. καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τους τα προγράμματα κινητικότητας και εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες, όπως το Erasmus Mundus, στο πλαίσιο των απαιτήσεων για αλληλεπίδραση των σταδιοδρομιών και κινητικότητα όλων των ερευνητών που συμμετέχουν στα προγράμματα·
12. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να αναθεωρήσουν τους απαραίτητους όρους για την εισαγωγή της φορητότητας ατομικών ερευνητικών υποτροφιών και επιχορηγήσεων όταν αυτό παρέχει τη δυνατότητα στους χρηματοδοτικούς φορείς να καλύψουν καλύτερα τις ερευνητικές τους ανάγκες και στους ερευνητές να έχουν πρόσβαση σε υποδομές έρευνας που δεν είναι διαθέσιμες στους οργανισμούς προέλευσής τους· θεωρεί ότι η αναθεώρηση θα πρέπει, ειδικότερα, να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της φορητότητας για τους ερευνητικούς οργανισμούς και την απειλή της άνισης κατανομής ερευνητών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και από και προς τις τρίτες χώρες·
13. θεωρεί ότι η αύξηση της κινητικότητας των ερευνητών και η ενίσχυση των πόρων των οργανισμών εκείνων που προσελκύουν ερευνητές από άλλα κράτη μέλη θα ενθαρρύνει τα κέντρα αριστείας και θα διαδώσει επίσης τη συγκεκριμένη αριστεία σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση·

¹ EE C 111 της 6.5.2008, σελ. 1.

14. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να καταστούν πλήρως ανοιχτές και διαφανείς οι διαδικασίες επιλογής και προαγωγής των ερευνητών και των ερευνητριών· καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν καλύτερη ισορροπία μεταξύ ανδρών και γυναικών στα αρμόδια όργανα πρόσληψης και προαγωγής των ερευνητών·
15. θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην κινητικότητα των ερευνητών στην Ευρώπη, προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η γνώση διαχέεται και ότι η καινοτόμος έρευνα αιχμής σε διάφορους τομείς προσελκύει προσηλωμένους και ικανούς ερευνητές και περισσότερους χρηματοδοτικούς πόρους·
16. ζητεί να διευκολύνονται οι ανταλλαγές επιστημόνων και ερευνητών από τρίτες χώρες, καθιερώνοντας μηχανισμούς όπως π.χ. ειδικές θεωρήσεις εισόδου για ερευνητές·
17. θεωρεί ότι η μεγαλύτερη κινητικότητα θα πρέπει να επιτευχθεί μέσω της ενίσχυσης των συμφερόντων και των οφελών για τα ερευνητικά ιδρύματα και τα πανεπιστήμια σχετικά με την υποδοχή ερευνητών από άλλα κράτη μέλη μέσω ενός προγράμματος με «δελτία έρευνας»· τα εν λόγω δελτία θα πρέπει να μεταφέρουν χρήματα για τους ερευνητές και να ακολουθούν όσους συμμετέχουν σε ερευνητικά ιδρύματα σε άλλα κράτη μέλη· η πρόσθετη αυτή στήριξη για την κινητικότητα των ερευνητών θα πρέπει να συμπληρώνει τα τρέχοντα χρηματοδοτικά προγράμματα· θεωρεί περαιτέρω ότι το δελτίο έρευνας θα αποτελεί κίνητρο για τα κράτη μέλη και τους ερευνητικούς οργανισμούς, ώστε να ανταγωνίζονται για την προσέλκυση των πιο ταλαντούχων ερευνητών.

Ικανοποίηση των αναγκών κοινωνικής ασφάλισης και συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των διακινούμενων ερευνητών

18. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διερευνήσουν τη δυνατότητα δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου Συντάξεων ερευνητών, ασχέτως της διάρκειας του ερευνητικού συμβολαίου·
19. υπενθυμίζει ότι μόνο συγκεντρώνοντας τις απόψεις των ερευνητών, των εθνικών ερευνητικών ιδρυμάτων και των φορέων που εμπλέκονται στην πολιτική έρευνας θα μπορέσει κάθε κράτος μέλος να καταρτίσει ένα εμπεριστατωμένο εθνικό σχέδιο δράσης που θα οδηγήσει σε μια συνολική ευρωπαϊκή σύμπραξη·

Ελκυστικές συνθήκες απασχόλησης και εργασίας

20. καλεί τα κράτη μέλη και τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς να παρέχουν τις απαραίτητες υποστηρικτικές υπηρεσίες για ερευνητές από άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένης πρόσβασης σε στέγαση, σχολεία και υποδομές παιδικής μέριμνας· θεωρεί ότι οι εν λόγω υπηρεσίες θα πρέπει να αναφέρονται σε όλους τους ισοτόπους πρόσληψης ερευνητών·
21. ζητεί περισσότερη ευελιξία στις συνθήκες εργασίας τόσο για ερευνήτριες όσο και για ερευνητές προκειμένου να σταθεί δυνατόν να συνδυάσουν τον επαγγελματικό με τον οικογενειακό βίο, και ζητεί την εξάλειψη της διαφοράς στους μισθούς ερευνητών/ερευνητριών·
22. καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για να διευκολύνουν την επανένωση οικογενειών

στην περίπτωση που και οι δύο σύζυγοι είναι ερευνητές·

23. προτρέπει τα κράτη μέλη, προκειμένου να αποφευχθεί μια διαρροή επιστημονικού δυναμικού εντός της ΕΕ, να εκμεταλλευθούν καλύτερα τις ευκαιρίες που προσφέρουν τα χρηματοδοτικά σχέδια του προαναφερθέντος ειδικού προγράμματος "Άνθρωποι"· καλεί τα κράτη μέλη να καταστήσουν την επιστροφή στους οργανισμούς προέλευσης πιο ελκυστική για τους ερευνητές, μέσω της αύξησης των μισθών τους ή μέσω της προσφοράς επιπλέον πλεονεκτημάτων ώστε να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικές συνθήκες είναι συγκρίσιμες με εκείνες που απολαμβάνουν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας·
24. καλεί τα κράτη μέλη και τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς να βελτιώσουν τις σταδιοδρομίες των ερευνητών με την προώθηση μεταρρυθμίσεων ώστε να καταστεί η αγορά εργασίας των ερευνητών πιο ανταγωνιστική και λιγότερο περιορισμένη από θεσμικούς δεσμούς· θεωρεί ότι με τον διορισμό τους οι ερευνητές θα πρέπει να μπορούν να λαμβάνουν αναγνώριση της περιόδου έρευνάς τους σε ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα·
25. προβληματίζεται για την έλλειψη ευελιξίας που χαρακτηρίζει τις συμβάσεις εργασίας βάσει των οποίων απασχολούνται πεπειραμένοι ερευνητές και ερευνητές που βρίσκονται στο τέλος της σταδιοδρομίας τους, μια κατάσταση που παρεμποδίζει την κινητικότητα τους και ανακόπτει την ορθή ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας· εκφράζει λύπη για το γεγονός ότι στον ιδιωτικό τομέα δεν ισχύουν πάντα οι ίδιες συνθήκες με τον δημόσιο τομέα όσον αφορά την αντιμετώπιση και τη διοίκηση του προσωπικού·
26. καλεί τα κράτη μέλη να διευκολύνουν τη συμμετοχή στο έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013)¹ με την εξασφάλιση αποτελεσματικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, συγκεκριμένα εθνικών σημείων επαφής, προκειμένου να γίνεται καλύτερη χρήση των ευκαιριών συγχρηματοδότησης·
27. καλεί τα κράτη μέλη και τους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς να παρέχουν κίνητρα για κινητικότητα έτσι ώστε η κινητικότητα να θεωρείται ισχυρό προτέρημα κατά τον διορισμό και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας των ερευνητών μετά την επιστροφή τους από τη διαμονή σε άλλα κράτη μέλη·
28. θεωρεί ότι τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν να αυξάνουν τους δημοσιονομικούς πόρους που αφιερώνονται στην έρευνα, με στόχο τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης που πληρούν τις βασικές δεοντολογικές αρχές και τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

Βελτίωση των δεξιοτήτων κατάρτισης και της εμπειρίας των ευρωπαϊών ερευνητών

29. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν την εμπειρία των ερευνητών στον κλάδο της βιομηχανίας ως πολύτιμο στοιχείο για την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους προκειμένου να βελτιωθεί η κινητικότητα μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα·
30. καλεί τα κράτη μέλη να επενδύσουν στην εφαρμοσμένη έρευνα, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί μια πιο στενή συνεργασία μεταξύ των πανεπιστημίων, των ερευνητικών

¹ ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σελ. 1.

ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα·

31. προτρέπει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας για τους νέους ερευνητές, για παράδειγμα μέσω αυξημένης χρηματοδότησης και επιτρέποντας την εξέλιξη της σταδιοδρομίας βάσει επιτευγμάτων παρά βάσει αρχαιότητας, όπως η ικανότητα καινοτομίας, περίοδοι πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις, κλπ.·
32. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναθεωρήσουν το νομικό καθεστώς των διδακτορικών φοιτητών στα κράτη μέλη, προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα καθιέρωσης ενός ενιαίου καθεστώτος για τους διδακτορικούς φοιτητές σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών για την απασχόληση·
33. προτρέπει τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη βελτίωση των προοπτικών σταδιοδρομίας των νέων ερευνητών μέσω, μεταξύ άλλων, της στήριξης της διεπιστημονικής κατάρτισης καθώς και της αναγνώρισης της αξίας της διεπιστημονικής κινητικότητας·
34. καλεί τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν την καινοτομία προάγοντας τη διεπιστημονική, διατομεακή και διεθνή κινητικότητα αρχαιότερων ερευνητών, μεταξύ άλλων ως μέσο συμβολής στην πρόοδο της εκπαίδευσης των νέων ερευνητών·
35. συνιστά θερμά την βελτίωση της κατάρτισης των ερευνητών καθόλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους προκειμένου να βελτιωθούν οι ευκαιρίες τους για απασχόληση και επαγγελματική προώθηση·
36. τονίζει ότι τα θεμέλια της ερευνητικής αριστείας σε μια κοινωνία της γνώσης τίθενται στο σχολείο· καλεί, κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη να τηρήσουν τις δημοσιονομικές τους υποσχέσεις στον τομέα της εκπαίδευσης·
37. καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναβαθμίσουν τη θέση της επιστημονικής έρευνας στον γενικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με τη δέσμευση που ανέλαβαν να επιτευχθεί ανάπτυξη 3% και να εκπαιδευθούν περίπου 600.000 επιπλέον ερευνητές κατά μέσο όρο έως το 2010·
38. υπογραμμίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους διδακτορικούς φοιτητές, διότι αυτό αποτελεί γενικά την αφετηρία της ερευνητικής σταδιοδρομίας· θεωρεί ότι η κινητικότητα των νέων ερευνητών, ιδίως σε δίκτυα αριστείας, θα αύξανε τις δυνατότητές τους να συμβάλουν στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής έρευνας·
39. προτρέπει τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν καλύτερα τη σύνδεση και την κινητικότητα ερευνητών και στελεχών επιχειρήσεων μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και της βιομηχανίας μέσω της προώθησης ειδικών συστημάτων όπως το σύστημα «Conventions Industrielles de Formation par la Recherche» (CIFRE) στη Γαλλία·
40. θεωρεί ότι η ενίσχυση των ανταλλαγών στα πλαίσια των σχετικών προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ, με στόχο την έρευνα, θα προετοιμάσει τις γενιές των μελλοντικών ευρωπαίων ερευνητών και θα ενισχύσει το δυναμισμό του τομέα της έρευνας·

41. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η ανακοίνωση της Επιτροπής στηρίζει τον σκοπό της ΕΕ να γίνει η πιο ανταγωνιστική οικονομία της γνώσης μέσω της βελτίωσης της κινητικότητας των ερευνητών, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι είναι οι κύριοι παραγωγοί γνώσης και εμπειρογνομοσύνης σε μια περίοδο που η Ευρώπη έρχεται ολοένα και περισσότερο αντιμέτωπη με παγκόσμιες προκλήσεις στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος, των τηλεπικοινωνιών, κλπ.

Η εισηγήτρια επιδοκιμάζει τα αποτελέσματα των πρωτοβουλιών της Επιτροπής που έχουν εφαρμοστεί ως τώρα όσον αφορά την ανάγκη για επαρκείς ανθρώπινους πόρους στον τομέα της Ε&Α, ιδίως ερευνητές, και όλα τα μέτρα που αφορούν την κινητικότητα ερευνητών και τη βελτίωση των σταδιοδρομιών τους. Παρόλο που οι εν λόγω πρωτοβουλίες έχουν υπάρξει γενικά επιτυχείς, πολλές προκλήσεις εξακολουθούν να υπάρχουν προκειμένου να διασφαλιστεί η απαραίτητη μακρόχρονη ικανότητα στον τομέα της Ε&Α στην Ευρώπη.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίστηκαν στη στρατηγική της Λισαβόνας, η Ευρώπη χρειάζεται περισσότερους ερευνητές για αυξημένη παραγωγικότητα και ανταγωνισμό, ιδίως ενόψει του ανταγωνισμού με άλλες παγκόσμιες οικονομίες όπως οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία, καθώς και με ταχέως αναπτυσσόμενες οικονομίες όπως η Ινδία και η Κίνα. Η Επιτροπή προτείνει την ανάπτυξη μιας σύμπραξης μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών προκειμένου να επιτευχθεί μετρήσιμη πρόοδος στους ακόλουθους τομείς μέχρι το τέλος του 2010:

- ανοικτές διαδικασίες πρόσληψης·
- ικανοποίηση των αναγκών κοινωνικής ασφάλισης και συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των διακινούμενων ερευνητών·
- παροχή ευνοϊκότερων συνθηκών απασχόλησης και εργασίας·
- βελτίωση της κατάρτισης και των δεξιοτήτων και την αύξηση της πείρας των ερευνητών.

Σύνοψη δράσεων προτεραιότητας που προτείνονται από την Επιτροπή

Οι έρευνες δείχνουν ότι πολλοί ερευνητές διαμαρτύρονται για έλλειψη διαφάνειας στην πληροφόρηση για τις διαδικασίες πρόσληψης (π.χ. πολλοί διαγωνισμοί πραγματοποιούνται εσωτερικά στους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς και τα πανεπιστήμια, κάτι που δεν επιτρέπει την επιλογή του καλύτερου υποψηφίου).

Η Επιτροπή προτείνει μέτρα όπως καλύτερη και πιο ανοικτή δημοσιοποίηση θέσεων εργασίας (μέσω των ιστοτόπων EURAXESS και EURES) και φορητότητα υποτροφιών και επιχορηγήσεων (σύστημα «money follows researcher» (η χρηματοδότηση συνοδεύει τον ερευνητή)).

Η εισηγήτρια επιθυμεί να τονίσει τη σημασία της βελτίωσης της κινητικότητας, προκειμένου να προσελκυστούν περισσότεροι ερευνητές σε διάφορα σχέδια και αύξηση των δυνατοτήτων των ερευνητών να επιλέγουν το σχέδιο και τη χώρα στην οποία επιθυμούν να εργαστούν. Η αμοιβαία αναγνώριση προσόντων μεταξύ ερευνητικών οργανισμών είναι επίσης σημαντική.

Όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων ερευνητών, είναι απαραίτητα ευέλικτα συστήματα συνταξιοδότησης, π.χ. συνταξιοδοτικά συστήματα σε επίπεδο ΕΕ θα

ήταν περισσότερο αποτελεσματικά από ό,τι η ισχύουσα φορητότητα των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων. Οι κανόνες στον τομέα αυτόν θα πρέπει να επικαιροποιηθούν και να προσαρμοστούν στο κοινοτικό επίπεδο προς όφελος των ερευνητών.

Η ανακοίνωση προτείνει αρκετά μέτρα για να αποφευχθεί η έλλειψη ερευνητών και η αυξανόμενη γήρανση του ερευνητικού δυναμικού, βελτιώνοντας την κινητικότητα μέσω της αύξησης του αριθμού των γυναικών στις ερευνητικές θέσεις, καθιστώντας το ερευνητικό περιβάλλον πιο ελκυστικό για νέους και αλλοδαπούς ερευνητές (ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη εφαρμόσει την οδηγία για την «επιστημονική βίζα»), καθώς και δημιουργώντας ένα ερευνητικό περιβάλλον περισσότερο φιλικό προς την οικογένεια για καλύτερες εργασιακές συνθήκες και ισορροπία στην ιδιωτική ζωή (ιδίως όσον αφορά την προσέλκυση περισσότερων γυναικών).

Η παροχή έγκαιρων και καλύτερων ευκαιριών σε νέους ανθρώπους σημαίνει πιο ελκυστικές ερευνητικές σταδιοδρομίες – όσο καλύτερες οι συνθήκες για τους νέους ερευνητές, τόσο υψηλότερος ο αριθμός τους. Η ΕΕ πρέπει να γίνει πιο ελκυστική και για τους καλύτερους ερευνητές που προέρχονται από τρίτες χώρες. Όσον αφορά την αύξηση της ελκυστικότητας του ερευνητικού περιβάλλοντος για νέα άτομα, θα πρέπει να τονιστεί περισσότερο η ανέλιξη σύμφωνα με την απόδοση και την επιστημονική αξία αντί για την αρχαιότητα.

Προκειμένου οι ερευνητές να εργάζονται αποτελεσματικά και αποδοτικά στη σύγχρονη κοινωνία της γνώσης, είναι απαραίτητο να βελτιωθεί η κατάρτιση και οι δεξιότητές τους από την παραδοσιακή ακαδημαϊκή εκπαίδευση σε μια περισσότερο διεπιστημονική εκπαίδευση με επιχειρηματικό προσανατολισμό. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν τα «εθνικά τους σχέδια δεξιοτήτων» προκειμένου να εξοπλιστούν οι ερευνητές με πιο σύγχρονες δεξιότητες, καθώς και για να διασφαλιστεί η καλύτερη σχέση μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και της βιομηχανίας.

Για την υλοποίηση της σύμπραξης μεταξύ της Επιτροπής, του Συμβουλίου και των κρατών μελών θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία και η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου προς όφελος των ερευνητών. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εγκρίνουν τα εθνικά τους σχέδια δράσης μέχρι τις αρχές του 2009 για την επίτευξη των σκοπών αυτής της σύμπραξης.

Είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικό να εκτιμηθούν τα αποτελέσματα και η πρόοδος των δράσεων σύμπραξης στον τομέα της κινητικότητας των ερευνητών, για τις οποίες η Επιτροπή προτείνει συνολική αξιολόγηση μετά το πρώτο στάδιο της σύμπραξης (2010), όπου πρέπει να ληφθούν υπόψη οι απόψεις των ίδιων των ερευνητών.

Η άποψη της εισηγήτριας

Ανοικτές διαδικασίες πρόσληψης

Η εισηγήτρια συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ανοικτές, διαφανείς και βασισμένες στον ανταγωνισμό διαδικασίες πρόσληψης ερευνητών επί τη βάση της επιστημονικής αξίας. Πληροφορίες για τις διαδικασίες πρόσληψης θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε πιθανούς υποψηφίους μέσω του ιστοτόπου του οργανισμού.

Η αξία θα πρέπει να υπολογίζεται σε όρους επιστημονικής αριστείας και επιστημονικής παραγωγής (δημοσιεύσεις). Ωστόσο, άλλες σημαντικές πτυχές θα πρέπει επίσης να υπολογίζονται ως πλεονεκτήματα στη σταδιοδρομία ενός ερευνητή: ικανότητα καινοτομίας, δεξιότητες διαχείρισης έρευνας, δεξιότητες εκπαίδευσης και εποπτείας, συνεργασία με τη βιομηχανία, κλπ.

Δυνατότητα μεταφοράς υποτροφιών

Όσον αφορά τη δυνατότητα μεταφοράς υποτροφιών, η εισηγήτρια εκφράζει ανησυχία για τον αντίκτυπο στα ιδρύματα με λιγότερες δυνατότητες όταν επιτρέπεται η συνολική φορητότητα. Η εμπειρία δείχνει ότι η μετακίνηση των ερευνητών γίνεται πάντα από ένα «φτωχό» ίδρυμα προς ένα καλύτερο, καθώς οι ερευνητές προφανώς έλκονται από τις βέλτιστες υποδομές και τις αυξημένες ευκαιρίες να εργαστούν μαζί με τους καλύτερους ερευνητές στον τομέα τους. Συνεπώς, το αποτέλεσμα της δυνατότητας μεταφοράς θα μπορούσε να είναι η επιδείνωση της κινητικότητας των ερευνητών από λιγότερο ευνοημένα ιδρύματα/χώρες στα καλύτερα ιδρύματα, προκαλώντας ακόμα μεγαλύτερη ένδεια στα πρώτα. Συνεπώς, υπάρχει η ανάγκη να εξευρεθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος του ερευνητή να μετακινηθεί στο καλύτερο δυνατό ίδρυμα για να προωθήσει τη σταδιοδρομία του/της, και των συνεπειών για την πολιτική έρευνας των ιδρυμάτων και των χωρών που χάνουν αυτούς τους ερευνητές.

Προκειμένου να μην υπάρξει παρεμβολή με τις εθνικές πολιτικές έρευνας, η εισηγήτρια στηρίζει μέτρα που θα διασφαλίζουν ότι οι ερευνητές θα επιστρέψουν στις χώρες τους μετά από λίγα χρόνια σε ένα νέο ίδρυμα.

Καλύτερη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα

Η εισηγήτρια τονίζει ότι η έρευνα και η γνώση έχουν πολύ υψηλό κύρος στην ΕΕ, αλλά οι ευρωπαϊκοί ερευνητικοί οργανισμοί και επιχειρήσεις δεν εφαρμόζουν αρκετά επιτυχώς καλές ιδέες και προβλέψεις και δεν τις μετατρέπουν σε επωφελείς πρωτοβουλίες, δημιουργώντας περισσότερες θέσεις εργασίας. Η εν λόγω κατάσταση μπορεί να βελτιωθεί με την ανάπτυξη προγραμμάτων έρευνας προκειμένου να διευθετηθούν κοινωνικά θέματα και να εκπληρωθεί η ανάγκη για τεχνολογική καινοτομία, κάτι που είναι ύψιστης σημασίας για την επίτευξη των στόχων της Λισαβόνας.

Η εισηγήτρια προτείνει την ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ του ερευνητικού κόσμου και της βιομηχανίας, ιδίως των ΜΜΕ, συγκεκριμένα με τη διασφάλιση καλύτερων συνδέσεων μεταξύ της επιχειρηματικής κοινότητας και των ακαδημαϊκών οργανισμών σε τοπικό επίπεδο. Η αυξημένη κινητικότητα από τον ακαδημαϊκό κόσμο στη βιομηχανία θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει ώστε να αποφευχθεί η διαρροή επιστημονικού δυναμικού από μικρότερες χώρες και δημόσιους οργανισμούς με λιγότερες χρηματοδοτικές ευκαιρίες.

Συνεπώς, η πρόταση της εισηγήτριας είναι να δοθεί προτεραιότητα στην κινητικότητα μεταξύ του ακαδημαϊκού κόσμου και της βιομηχανίας και το αντίστροφο.

Αναγνώριση διπλωμάτων

Η εισηγήτρια στηρίζει την αμοιβαία αναγνώριση των διδακτορικών διπλωμάτων στα κράτη

μέλη προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια στην κινητικότητα ερευνητών και επιστημόνων και να εδραιωθεί ένας ενιαίος Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας στην ΕΕ. Πρέπει να οριστούν σαφή κοινά πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ για την πρόσβαση σε ακαδημαϊκές σταδιοδρομίες, ώστε να μπορούν οι ερευνητές να προσληφθούν από τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα των κρατών μελών.

Καλύτερη κατάρτιση των ερευνητών

Μελέτες δείχνουν ότι σε πολλές περιπτώσεις οι ερευνητές δεν είναι καλά ενημερωμένοι για την ύπαρξη σχεδίων κινητικότητας, για πρακτικές πτυχές που αφορούν τις αιτήσεις, τη χρηματοδότηση, την κοινωνική ασφάλιση, τις επιχορηγήσεις και τις υποτροφίες κλπ. για τέτοια σχέδια, ενώ δεν διαθέτουν διοικητικές δεξιότητες όπως για τη διαχείριση της πνευματικής ιδιοκτησίας, την καταχώρηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας κλπ. Για τον σκοπό αυτό, η εισηγήτρια προτείνει τα κράτη μέλη να μεριμνούν για την παροχή στους ερευνητές επαρκούς κατάρτισης σε διοικητικής φύσης πτυχές της εργασίας τους, και στηρίζει τη δημιουργία «εθνικών βάσεων δεξιοτήτων» όπως προτείνεται από την Επιτροπή.

Το εμπόδιο της γλώσσας

Το εμπόδιο της γλώσσας είναι ένας σημαντικός παράγοντας ο οποίος θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην πολιτική περί κινητικότητας. Υπάρχει σημαντικός κίνδυνος οι χώρες με πιο ευρέως ομιλούμενες γλώσσες να προσελκύουν περισσότερους ερευνητές από τις χώρες που δεν έχουν τόσο δημοφιλείς γλώσσες. Το εμπόδιο της γλώσσας μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αποθάρρυνση των ερευνητών από την αξιοποίηση του πλεονεκτήματος της κινητικότητας.

Τα κράτη μέλη καλούνται να παρέχουν μηχανισμούς για να προσελκύσουν τους καλύτερους ερευνητές με βελτιωμένη διάδοση πληροφοριών τόσο εντός της ΕΕ όσο και εντός τρίτων χωρών. Η εισηγήτρια συνιστά οι εν λόγω μηχανισμοί να συμπεριλαμβάνουν καλύτερο συντονισμό για λογαριασμό των ερευνητών, ώστε να τους παρέχονται όλες οι πληροφορίες για τις ευκαιρίες και τα δικαιώματά τους κατά τη συμμετοχή σε σχέδια κινητικότητας.

Βελτιωμένη συνεργασία με την Επιτροπή EMPL

Η εισηγήτρια θεωρεί ότι οι ακόλουθες πτυχές της ανακοίνωσης της Επιτροπής εμπίπτουν στο πεδίο αποκλειστικής αρμοδιότητας της Επιτροπής EMPL.

- Ικανοποίηση των αναγκών κοινωνικής ασφάλισης και συμπληρωματικής συνταξιοδότησης των διακινούμενων ερευνητών

και στην κοινή αρμοδιότητα με την Επιτροπή ITRE όσον αφορά το θεματικό πεδίο:

- Βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και εργασίας.

3.12.2008

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας

σχετικά με καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή
σύμπραξη για τους ερευνητές
(2008/2213(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης (*): Bilyana Ilieva Raeva

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή – Άρθρο 47 του Κανονισμού

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στόχος της Στρατηγικής της Λισαβόνας είναι να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2010 η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία παγκοσμίως, και να ενισχυθούν οι δραστηριότητες στον τομέα της έρευνας, ώστε η καινοτομία να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη και στη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι αναγκαίο η Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβει μέτρα προς αντιμετώπιση της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην εκπαίδευση και την έρευνα και να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει την απασχόληση, την ασφάλεια και την κινητικότητα των ερευνητών, ούτως ώστε αυτοί να παραμείνουν εντός της ΕΕ,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έρευνα ενισχύεται και αξιοποιείται στην ΕΕ όταν συνδυάζεται με την κινητικότητα των ερευνητών και με τη στενή συνεργασία με φορείς που θέτουν σε εφαρμογή την έρευνα, ειδικότερα δε με τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,
- 1. χαιρετίζει και υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για μία ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές και πιστεύει ότι οι προτεινόμενες δράσεις θα αποβούν αποτελεσματικές για την κατάργηση των βασικών εμποδίων που παρακωλύουν την υλοποίηση ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας·

2. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τα μέτρα που έχουν εγκριθεί έως τώρα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας¹, και συνιστούν απαραίτητο στάδιο για την υλοποίηση του·
3. ζητεί η κινητικότητα των ερευνητών να συνοδεύεται από κατάλληλα μέτρα ενσωμάτωσής τους·
4. υπογραμμίζει την ανάγκη ανάληψης δεσμεύσεων στο πλαίσιο του προτεινόμενου προγράμματος, με την έγκριση συγκεκριμένων προτάσεων, και συνέχισης με ταχείς ρυθμούς του ειδικού προγράμματος "Άνθρωποι" στο πλαίσιο του εβδόμου προγράμματος πλαισίου για την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επίδειξη (2007-2013)²·
5. εκτιμά ότι η αμοιβαία αναγνώριση από τα κράτη μέλη και τα ερευνητικά ιδρύματα, των προσόντων των ερευνητών εντός του Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων της ΕΕ θα αυξήσει την κινητικότητα και την αρτιότητα στη σύνθεση των ερευνητικών ομάδων·
6. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή μία νέα πολιτική που θα εξασφαλίζει ότι στις συμβάσεις εργασίας των ερευνητών θα προβλέπεται η παροχή κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ασφάλισης, ιδιαίτερα δε στις συμβάσεις εργασίας περιορισμένου χρόνου ή στις συμβάσεις κυμαινόμενης διάρκειας·
7. θεωρεί ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιταχυνθεί η αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που έχουν αποκτηθεί σε τρίτες χώρες·
8. προβληματίζεται για την έλλειψη ευελιξίας που χαρακτηρίζει τις συμβάσεις εργασίας βάσει των οποίων απασχολούνται οι πεπειραμένοι ερευνητές και οι ερευνητές που βρίσκονται στο τέλος της σταδιοδρομίας τους, μια κατάσταση που παρεμποδίζει την κινητικότητά τους και ανακόπτει την ορθή ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι στον ιδιωτικό τομέα δεν ισχύουν πάντα οι ίδιες συνθήκες με τον δημόσιο τομέα όσον αφορά την αντιμετώπιση και τη διοίκηση του προσωπικού·
9. συνιστά η επαγγελματική εξέλιξη στον τομέα της έρευνας, ειδικότερα για τους νέους ερευνητές, να υπάγεται, κυρίως, σε κριτήρια επιδόσεων και αριστείας και όχι, αποκλειστικά, σε κριτήρια αρχαιότητας, και να τηρείται η αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο·
10. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν πολιτικές που θα αποσκοπούν στην προαγωγή μιας καλύτερης ισορροπίας εργασίας και ιδιωτικής ζωής για τους ερευνητές·
11. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εγκρίνουν μέτρα για την διευκόλυνση της εναρμόνισης της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής και τη στήριξη των ερευνητριών·

¹ Ευρωπαϊκή χάρτα του ερευνητή, Κώδικας δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών, δέσμη μέτρων για την "επιστημονική βίζα".

² Απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013) (ΕΕ L 412 της 30.12.2006, σελ. 1).

12. συνιστά θερμά την βελτίωση της κατάρτισης των ερευνητών καθόλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους προκειμένου να βελτιωθούν οι ευκαιρίες τους για απασχόληση και επαγγελματική προώθηση·
13. τονίζει την ανάγκη ύπαρξης στενότερης σχέσης μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών και η ικανότητα για πρακτική εφαρμογή των αποτελεσμάτων των ερευνών·
14. τονίζει την ανάγκη να προσδιορισθούν οι καλύτερες πρακτικές στα πανεπιστήμια και τη βιομηχανία προκειμένου να αναπτυχθούν σωστές κοινές κατευθυντήριες γραμμές·
15. θεωρεί ότι η ενίσχυση των ανταλλαγών στα πλαίσια των σχετικών προγραμμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ, με στόχο την έρευνα, προετοιμάζει τις γενιές των μελλοντικών ευρωπαίων ερευνητών και ενισχύει τον δυναμισμό του τομέα της έρευνας·
16. εκτιμά ότι θα πρέπει να ανατεθούν περισσότερα ερευνητικά προγράμματα σε νέους ερευνητές και να υποστηριχθεί η αυτονομία των σπουδών καθώς και η μεταβίβαση γνώσης από τη μία γενιά στην άλλη· πιστεύει επίσης ότι είναι αναγκαίο να προωθηθούν οι δράσεις συνεργασίας με τρίτες χώρες υπέρ της κατάρτισης των ερευνητών στην αρχή της σταδιοδρομίας τους, και να υποστηριχθεί, μέσω δημοσιεύσεων, μελετών και βιβλίων ερευνητών, η διάδοση της γνώσης και η θεωρητική και επιστημονική κατάρτιση των νεαρών ερευνητών·
17. εκτιμά ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να αυξάνουν τους δημοσιονομικούς πόρους που αφιερώνονται στην έρευνα, με στόχο τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων απασχόλησης που πληρούν τις βασικές δεοντολογικές αρχές και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
18. τονίζει ότι τα θεμέλια της ερευνητικής αριστείας σε μια κοινωνία της γνώσης τίθενται στο σχολείο· καλεί, κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη να τηρήσουν τις δημοσιονομικές τους υποσχέσεις στον τομέα της εκπαίδευσης·
19. καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναβαθμίσουν τη θέση της επιστημονικής έρευνας στον γενικό προϋπολογισμό, σύμφωνα με τη δέσμευση που ανέλαβαν να επιτευχθεί ανάπτυξη 3% και να εκπαιδευθούν περίπου 600.000 επιπλέον ερευνητές κατά μέσο όρο έως το 2010·
20. καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίζουν τη δημιουργία μιας πραγματικής αγοράς εργασίας της ΕΕ για τους ερευνητές, να εφαρμόσουν μια συνεκτική δέσμη μέτρων στήριξης με στόχο την κατάργηση των φραγμών στην επαγγελματική κινητικότητα, κυρίως όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση και τα φορολογικά θέματα που επηρεάζουν τους ερευνητές, εφόσον αυτά τα θέματα συνήθως αποτρέπουν τους ανθρώπους από το να γίνουν ερευνητές, και να αυξήσουν τις προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας για τους ερευνητές στην Ευρώπη, εξασφαλίζοντας ειδικότερα τις κατάλληλες οικονομικές συνθήκες και τα επίπεδα αμοιβών· πιστεύει, επίσης, ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ποιοτική διάσταση της κατάρτισης των ερευνητών, καθώς και η ανταλλαγή της γνώσης μεταξύ τομέων και ερευνητικών φορέων μέσω των ίδιων των ερευνητών, ενθαρρύνοντας την αμφίδρομη κινητικότητα μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, και η μεγαλύτερη συμμετοχή των ερευνητριών και των νέων ερευνητών

στην έρευνα και την ανάπτυξη

21. καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τους τα προγράμματα κινητικότητας και εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες, όπως το Erasmus Mundus, στο πλαίσιο των απαιτήσεων για αλληλεπίδραση των σταδιοδρομιών και κινητικότητα όλων των ερευνητών που συμμετέχουν στα προγράμματα·
22. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης για τους ερευνητές, να εξασφαλίσει ότι θα υπάρχουν περιθώρια για την παροχή κινήτρων υπέρ της επιστροφής ευρωπαίων ερευνητών που εργάζονται εκτός ΕΕ, καθώς και της εγκατάστασης διακεκριμένων ερευνητών από τρίτες χώρες στην ΕΕ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	2.12.2008
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 38 -: 1 0: 1
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Jan Tadeusz Masiel, Μαρία Ματσούκα, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Öry, Siiri Oviir, Μαρία Παναγιωτοπούλου-Κασσιώτου, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker, Биляна Илиева Раева
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Petru Filip, Donata Gottardi, Marian Harkin, Magda Kósáné Kovács, Sepp Kusstatscher, Jamila Madeira, Viktória Mohácsi, Anja Weisgerber

22.1.2009

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

προς την Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας

σχετικά με καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές
(008/2213(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: László Tőkés

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας καλεί την Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. Τονίζει ότι για να υπάρξει ένα παγκοσμίου κλάσεως ευρωπαϊκό ερευνητικό σύστημα μέσω μιας συνολικής σύμπραξης μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, πρέπει να συνεισφέρουν πλήρως όλοι οι εταίροι, σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο,
2. υπογραμμίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους διδακτορικούς φοιτητές, διότι εκπροσωπούν γενικά την απαρχή της ερευνητικής σταδιοδρομίας· η κινητικότητα των νέων ερευνητών, ιδίως σε δίκτυα αριστείας, θα αύξανε τις δυνατότητές τους να συμβάλουν στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής έρευνας,
3. καλεί όλους τους ενδιαφερόμενους να λάβουν επείγοντως μέτρα για να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για τους νέους επιστήμονες και να προσφέρουν κίνητρα στους ερευνητές για να θεμελιώσουν και να αναπτύξουν τις σταδιοδρομίες τους στην ΕΕ, διότι η σημερινή διαρροή εγκεφάλων προξενεί σοβαρές ανησυχίες,
4. επιπλέον, σε ό,τι αφορά την ανάγκη συνεισφοράς εκ μέρους όλων των εταίρων, τονίζει ότι είναι σημαντικό αφενός μεν τα κράτη μέλη να είναι αποφασισμένα να συμμετάσχουν στη διαδικασία, αφετέρου δε η Επιτροπή να αναλάβει να υποστηρίξει τη διαδικασία και τη δράση μεταξύ όλων των εταίρων, παράγοντας και διανέμοντας συνοδευτικό υλικό και συγκεκριμένη ενημέρωση και καθιστώντας δυνατή την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών,
5. υπενθυμίζει ότι μόνο συγκεντρώνοντας τις απόψεις των ερευνητών, των εθνικών

ερευνητικών ιδρυμάτων και των φορέων που εμπλέκονται στην πολιτική έρευνας θα μπορέσει κάθε κράτος μέλος να καταρτίσει ένα εμπεριστατωμένο εθνικό σχέδιο δράσης που θα μπορεί να οδηγήσει σε μια συνολική ευρωπαϊκή σύμπραξη,

6. υπογραμμίζει ότι οι ερευνήτριες αποτελούν μειονότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελούν κατά μέσον όρο μόλις το 35 % των απασχολούμενων στην έρευνα στον πανεπιστημιακό και τον δημόσιο τομέα και μόλις το 18 %, κατά μέσον όρο, των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα και ότι εξακολουθεί επίσης να υπάρχει σοβαρή έλλειψη γυναικών σε διευθυντικές θέσεις στον επιστημονικό τομέα,
7. τονίζει ότι με την προώθηση της κινητικότητας των ερευνητών, ειδικά όταν ξεκινούν τη σταδιοδρομία τους, και στα εικοσιεπτά κράτη μέλη, όλοι οι εταίροι πρέπει να συμβάλουν στην καλύτερη εκμετάλλευση των ευεργετημάτων που θα προκύψουν από την πολιτιστική ποικιλομορφία και την ενίσχυση της πολυγλωσσίας στην ΕΕ,
8. επαναλαμβάνει τη σημασία του προσφάτως εγκριθέντος Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (EQF)(ΕΠΠ) για την προώθηση της διά βίου μάθησης και καλεί την Επιτροπή να ενθαρρύνει και να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην κατάρτιση των δικών τους εθνικών πλαισίων προσόντων, ώστε να μπορέσουν να έχουν συνδεθεί με το ΕΠΠ έως το 2010,
9. εκτιμά την αξία των υφισταμένων ευρωπαϊκών μέσων, όπως η Ευρωπαϊκή χάρτα του ερευνητή και ο κώδικας δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών, τα οποία έχουν ως σκοπό να αρχίσουν να προσλαμβάνονται ερευνητές· παρά το γεγονός ότι τα μέσα αυτά δεν είναι δεσμευτικού χαρακτήρα, είναι απαραίτητα και θα συντελέσουν τα μέγιστα, αφ' ης στιγμής μεταφερθούν και στα εικοσιεπτά κράτη μέλη, σε ανοικτές και διαφανείς διαδικασίες προσλήψεων.
10. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις υφιστάμενες διατάξεις κοινωνικής ασφάλισης, να καταργήσουν τα γραφειοκρατικά εμπόδια, να επεκτείνουν την πύλη θέσεων εργασίας Eures και να ευαισθητοποιήσουν το ευρύ κοινό ως προς τις δυνατότητες και τα πλεονεκτήματα της εργασίας στο εξωτερικό, όπως ορίζει το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την κινητικότητα στην εργασία¹.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 16ης Δεκεμβρίου 2007 «Κινητικότητα, ένα μέσο για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας: το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την κινητικότητα στην εργασία (2007-2010)» (COM (2007)0773).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	20.1.2009
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 25 - : 1 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Maria Badia i Cutchet, Ivo Belet, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Vasco Graça Moura, Lissy Gröner, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Mikel Irujo Amezaga, Ramona Nicole Mănescu, Μανώλης Μαυρομμάτης, Ljudmila Novak, Doris Pack, Zdzisław Zbigniew Podkański, Pál Schmitt, Hannu Takkula, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Gyula Hegyi, Nina Škottová, László Tőkés, Ewa Tomaszewska, Cornelis Visser
Αναπληρωτές (άρθρο 178, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Maria Berger

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	12.2.2009
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 42 –: 0 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Νικόλαος Βακάλης, Šarūnas Birutis, Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Dragoș Florin David, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Rebecca Harms, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Pia Elda Locatelli, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Άννυ Ποδηματά, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Alejo Vidal-Quadras, Dominique Vlasto
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Alexander Alvaro, Juan Fraile Cantón, Cristina Gutiérrez-Cortines, Eija-Riitta Korhola, John Purvis, Владимир Уручев